

TASVIRIY FAOLIYATGA O'RGATISHDA PEDAGOGIK SHART SHAROITLAR

Ikramova Shaxnoza Rassom

Annotatsiya: Bolalarni tasviriy faoliyatda o'g'atishda pedagogik shart sharoitlar bugungi kunda asosiy vazifalardan biri hisoblanadi. Uzluksiz ta'lim tizimini amalga oshirish jarayonida yosh avlodni o'qitish va tarbiyalash haqida gap borar ekan, bu g'oyat murakkab va ko'p qirrali vazifani faqat malakali pedagogik mahoratga ega bo'lgan pedagog kadrlar bilan amalga oshirishdan iboratdir.

Kalit so'zlar: *Kasbiy mahorat, pedagog, tarbiya, falsafiy dunyoqarash, ma'naviyat, ma'rifat.*

Yurtimiz kelajagi bo'lgan yoshlarni har tomonlama kamolga yetgan barkamol inson qilib tarbiyalashda ularning ma'naviyat qirralari: iymon, e'tiqod, mehr, vatanparvarlik, do'stlik, insonga cheksiz muhabbat, muruvvatlilik, qanoatlilik, sabr-toqatlilik, sahiylik, milliy g'urur kabi fazilatlarini shakllantirish juda muhimdir. Bu mislsiz tengi yo'q ishda pedagoglarning, tarbiyachilarning, ta'lim sohasida mas'ul xodimlarning xizmati benihoya kattadir.

Tarbiya-tarixiy va ijtimoiy xodisadir. Tarbiya avlod-ajdodlarimizdan bizga yetib kelgan buyuk meros bo'lib, u komil insonni voyaga yetkazishda muximdir. Tarbiya insonlarning faoliyati jarayonida ularning ongi va irodasini o'stirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, tarbiya ijtimoiy xodisa bo'lib, insoniyat taraqqiyotining turli bosqichlarida o'ziga xos mazmun va amalga oshirish shakliga egadir. pedagogning bilimi, mahorati beqiyosdir. Pedagogning bilim darajasi, sharqona fikr yurita bilishi, ish, bilan harakatining birligi o'quvchilarining ijodiy fazilatlarini takomillashtirishda muhim o'rin tutadi. Tarbiyaning yetakchi maqsadi sifatida asrlar davomida shaxsning har tomonlama kamolatga erishuvi g'oyasi asos bo'lib qoladi. Shaxsning xar tomonlama kamolatga erishishi, bu uning ayrim qirralari yoki xislatlarining to'laqonliligini, jismoniy, axloqiy, siyosiy, estetik qarashlari yig'indisini o'z ichiga oladi. Yoshlarni falsafiy dunyoqarashiga tayyorlash, hayot mazmunini tushunib olishga ko'maklashish, o'z-o'zini idora va nazorat qila bilishni shakllantirish muhim ahamiyatga ega, chunki ular o'z shaxsiy turmushida maqsadli yondashuv reja va amal birligiga erishadilar. O'quvchilarni umuminsoniy va vatanimiz qadriyatlarini, boy madaniyati bilan tanishtirish, ularda madaniy va diniy bilimlarni egallashga bo'lgan talablarni shakllantirish, malakalarni oshirish, estetik tushunchalarni kamol toptirish pedagog faoliyatida chuqur o'rin egallashi lozim. Har bir o'smirning, yigit va qizlarning bilimdonliklarini va ijodiy imkoniyatlarini aniqlab ularni rivojlantirish, o'quvchilar ijodkorligi, iqtidorini yuzaga chiqarish va yanada qo'llab-quvvatlash uchun shart-sharoit hozirlash, inson faoliyatini turli sohalarida joriy qilish maqsadga muvofiqdir.

Xalqimizning "Dunyoda ilmdan boshqa najot yo'q va bo'lmagay" - degan naqlini o'quvchilar qalbiga singdirish mas'uliyati pedagogga topshirilgan. Pedagogning pedagogik faoliyatining samaraga ega bo'lmog'i uchun ko'p jihatdan shaxs xususiyatlarining

shakllanganligi, shaxs yo'nalishini aniqlanganligini va kasbiy maxoratning tarkib topganligi bilan xarakterlanadi.

Bugungi kunda ijtimoiy va iqtisodiy shart-sharoitning murakkab tus olishi yoki ta'lim tizimiga nisbatan yangi talablarning yuzaga kelishi pedagoglarning o'z faoliyatlarini tubdan o'zgartirishga xamda izchil, aql-zakovatni ishga solgan xolda ish tutishni taqozo etmoqda. Bu bir tomondan davr talabi ekanini, ikkinchi tomondan shart-sharoitga nisbatan tub burilish hosil qilish yoki shaxs faoliyatini yo'naltirishda yangicha munosabatda ish tutish talab etiladi. Chunki mamlakat ravnaqini ta'minlashda kasbiy ta'lim tizimida ijobiy o'zgarishlarning kiritilishi pedagogik hodimlarning psixologiyasida burilish yasashlik bilan belgilanadi. Pedagog o'quvchining ichki dunyosini tushunish boshqa odamlar bilan aloqa o'rnatish, o'quvchiga faol ta'sir o'tkazish, hamma bilan til topishib ketish, vazminlik, odamlarni ishontirish qobiliyati, bosiqlik va o'zini tuta bilish, talabchanlik, qat'iylik, g'ayratlilik, chidamlilik, rahbarlik va tashkilotchilik, o'zi va boshqalarning xulqini boshqarish, mustaqil va ijodiy fikrlashi muhimdir. Tasfiriyl faoliyatga o'rgatish muhim shart sharoit hisoblanadi. Bunda bolalar bilan ularning ranglar olamiga sayohati, tasavvur olami, dunyoqarashi takomillashib boradi xuddi shuningdek ranglar bilan ishlashda har bir rang turli olam hisoblanadi. Tasfiriyl faoliyat pedagogdan ijodkor bo'lishni talab etadi va hu asnosida pedagog har bir tarbiyalanuvchilarga ham bilim berishi ularning tarbiyasiga va ruhiyl olamiga ijodkorlikni yuqtira olishi zarurdir.

Kasbga yo'naltirish ishining dastlabki bosqichida targ'ibotchilik ishiga o'quvchilarning o'zini faol jalb etish zarur. Bu, shubxasiz, ularning ishlab chiqarish va undagi kasblar bilan batafsil tanishishlari uchun zamin yaratadi. Maktabda kasblarni targ'ib qilish vositalari sifatida kasb tanlashga bag'ishlangan maruzalar, suhbatlar, uchrashuvlar, devoriyl gazetalar chiqarishdan foydalaniladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasining «Ta'lim to'g'risida»gi Qonuni //O'RQ-637-son 23.09.2020.
- 2.. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 28-yanvardagi "2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida»gi PF–60-son Farmoni <https://lex.uz/pdfs/5841063>
3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarorida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Maktabgacha ta'lim tizimini boshqarishni takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2018-yil 30-sentabrdagi PQ-3955-son [qarori](#).
4. Abdullayeva N.Sh : Tarbiyachining ish hujjatlari. O'quv qo'l lanma - T.; «Fan», 2005, 253-b
5. Bekmatova O. A. va boshqalar "Quvnoq harflar" Toshkent-2000.-67-85 b.
6. Bo'tayeva U., K.Oqilova. Maktabgacha yoshidagi bolalarni shakllantirishda o'yin-mashg'ulotlarning o'rni // metodik tavsiyanoma Samarqand 2009 y. 24 b

7. Djumanova D., Yu.K. Prusakova "Quvnoq logoritmika", metodik qo'llanma, 2009.-
56-69 b.